

Förslag till rådets direktiv om miniminormer för mottagande av asylsökande i medlemsstaterna

(2001/C 213 E/19)

KOM(2001) 181 slutlig — 2001/0091(CNS)

(Framlagt av kommissionen den 18 maj 2001)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

get, till att undanröja bristande jämställdhet mellan män och kvinnor och att främja jämställdhet mellan dem.

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 63.1 b i detta,

(6) Det bör föreskrivas mininormer för mottagande av asylsökande som under normala förhållanden räcker till för att ge dem en värdig levnadsstandard och jämförbara levnadsvillkor i alla medlemsstater.

med beaktande av kommissionens förslag,

(7) En harmonisering av asylsökandes mottagningsvillkor bör bidra till att begränsa asylsökandes sekundära förflyttningar på grund av att villkoren skiljer sig åt.

med beaktande av Europaparlamentets yttrande,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande,

(8) Levnadsvillkoren för asylsökande bör alltid vara värdiga, men bör förbättras när ansökningarna väl konstaterats vara godtagbara för prövning och inte uppenbart ogrundade.

med beaktande av Regionkommitténs yttrande, och

av följande skäl:

(1) En gemensam asylpolitik, som omfattar ett gemensamt europeiskt asylsystem, är en del av Europeiska unionens mål att gradvis inrätta ett område med frihet, säkerhet och rättvisa som är öppet för alla som av olika omständigheter tvingas söka skydd inom gemenskapen på laglig väg.

(9) De rättigheter som följer av mottagningsvillkoren bör bli fler och mer omfattande ju längre förfarandena pågår, förutsatt att längden på förfarandet inte påverkas genom negativt beteende från de asylsökandes sida.

(2) Europeiska rådet enades vid sitt särskilda möte i Tammerfors den 15 och 16 oktober 1999 om att arbeta för att ett gemensamt europeiskt asylsystem skapas, grundat på en fullständig och allomfattande tillämpning av Genèvekonventionen om flyktingars rättsliga ställning av den 28 juli 1951, kompletterad genom New York-protokollet av den 31 januari 1967, och på så sätt garantera att ingen skickas tillbaka för att bli utsatt för förföljelse, det vill säga att principen om "non-refoulement" bevaras.

(10) Mottagandet av grupper med speciella behov bör utformas särskilt för att möta dessa behov.

(3) I slutsatserna från Tammerfors anges att ett gemensamt europeiskt asylsystem på kort sikt bör omfatta gemensamma miniminormer för mottagande av asylsökande.

(11) Mottagandet av asylsökande som hålls i förvar bör utformas särskilt för att möta deras behov i denna situation.

(4) Detta direktiv står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och principer som erkänns särskilt i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Direktivet syftar särskilt till att säkerställa full respekt för den mänskliga värdigheten och de asylsökandes och deras medföljande familjemedlemmars rätt att söka asyl samt till att främja tillämpningen av artikel 1 och artikel 18 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

(12) För att säkra överensstämmelse med förfarandets minimigarantier, som består av möjlighet att kontakta organisationer och personer som tillhandahåller juridisk rådgivning, bör faktisk tillgång ges till sådana organisationer och personer oberoende av var inkvartering sker.

(5) Vad gäller målsättningar och innehåll syftar detta direktiv, i överensstämmelse med artiklarna 2 och 3.2 i EG-fördra-

(13) Juridiska rådgivare för asylsökande, FN:s flyktingkommisariat och relevanta icke-statliga organisationer bör ha tillträde till alla platser där flyktingar inkvarteras.

(14) Möjligheterna att missbruka mottagningssystemet bör minskas genom att det fastställs grunder för när mottagningsvillkoren för asylsökande får inskränkas eller dras in.

(15) Det måste säkerställas att de nationella mottagningssystemen och samarbetet mellan medlemsstaterna när det gäller mottagning av asylsökande kan fungera effektivt.

- (16) Den politiska och sociala synen på asylfrågor hos befolkningen i stort och i lokalsamhällen i synnerhet spelar en avgörande roll för de asylsökandes livskvalitet. Harmoniska förbindelser mellan dessa samhällen och flyktingförklagningar bör därför främjas.
- (17) Det ligger i miniminormernas natur att medlemsstaterna får införa eller bibehålla förmånligare bestämmelser för tredjelandsmedborgare och statslösa personer som söker internationellt skydd i en medlemsstat.
- (18) Medlemsstaterna uppmanas att tillämpa bestämmelserna i detta direktiv även på förfaranden för att besluta om ansökningar om andra skyddsformer än Genèvekonventionens för tredjelandsmedborgare eller statslösa personer som inte befins vara flyktingar.
- (19) Medlemsstaterna bör föreskriva påföljder vid eventuella överträdelse av de nationella bestämmelser som antas till följd av detta direktiv.
- (20) Genomförandet av detta direktiv bör utvärderas regelbundet.
- (21) I överensstämmelse med subsidiaritetsprincipen och proportionalitetsprincipen såsom de kommer till uttryck i artikel 5 i fördraget, kan målet för den planerade åtgärden, nämligen att fastställa miniminormer för mottagandet av asylsökande i medlemsstaterna, inte i tillräcklig utsträckning uppnås av medlemsstaterna och kan därför på grund av åtgärdens omfattning och verkningar bättre uppnås på gemenskapsnivå. Detta direktiv inskränker sig till det minimum som krävs för att nå det målet och går inte utöver vad som är nödvändigt för det syftet.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

SYFTE, DEFINITIONER OCH TILLÄMPNINGSOMRÅDE

Artikel 1

Syfte

Syftet med detta direktiv är att skapa miniminormer för mottagandet av asylsökande i medlemsstaterna.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

- a) "Genèvekonventionen": Konventionen om flyktingars rättsliga ställning, undertecknad i Genève den 28 juli 1951, kompletterad genom New York-protokollet av den 31 januari 1967.
- b) "Asylansökan": En ansökan genom vilken en tredjelandsmedborgare eller statslös person begär skydd av en medlemsstat och som kan antas ha lämnats in på den grunden att den personen är en flykting i den mening som avses i artikel 1.A i Genèvekonventionen. En ansökan om skydd presumeras vara en asylansökan, om inte personen i fråga uttryckligen begär en annan typ av skydd som det kan ansökas om separat.
- c) "Sökande" eller "asylsökande": En tredjelandsmedborgare eller statslös person som har ansökt om asyl, men vars ansökan ännu inte har lett till ett slutligt beslut. Ett slutligt beslut har fattats när alla möjligheter till omprövning enligt rådets direktiv . . . /EG [om miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för att bevilja eller återkalla flyktingstatus] ⁽¹⁾ har uttömts.
- d) "Familjemedlemmar": Följande personer skall räknas som familjemedlemmar till den asylsökande, förutsatt att familjen bildades redan i ursprungslandet:
- i) maken/makan eller en ogift partner i ett stabilt förhållande, om ogifta par behandlas på samma sätt som gifta enligt lagstiftningen i den medlemsstat där asylansökan lämnas in eller prövas,
 - ii) barn till sådana par som avses i i) eller till den sökande, på villkor att de är ogifta och beroende av honom för sin försörjning, men utan åtskillnad beroende på om de fötts inom eller utom äktenskapet eller adopterats,
 - iii) andra familjemedlemmar om de är beroende av den asylsökande för sin försörjning eller har genomgått särskilt traumatiska upplevelser eller behöver särskild läkarvård.
- e) "Medföljande familjemedlemmar": Familjemedlemmar till den asylsökande som befinner sig i samma medlemsstat med avseende på asylansökan.
- f) "Flykting": En person som uppfyller kraven i artikel 1.A i Genèvekonventionen.
- g) "Flyktingstatus": Den rättsliga ställning som en medlemsstat beviljar en person som är flykting och som vistas i denna egenskap inom den medlemsstatens territorium.
- h) "Ordinarie förfarande": Det förfarande som föreskrivs i direktiv . . . /EG [om miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för att bevilja eller återkalla flyktingstatus].

⁽¹⁾ KOM(2000) 578 slutlig.

- i) "Underåriga utan medföljande vuxen": Personer som är yngre än arton år och som anländer till medlemsstaternas territorier utan att vara i sällskap med en vuxen som enligt lag eller sedvana ansvarar för dem, så länge de i praktiken inte tas om hand av en sådan person. Det gäller även underåriga som ställts ensamma efter det att de rest in på medlemsstaternas territorium.
- j) "Mottagningsvillkor": Samtliga åtgärder som medlemsstaterna vidtar till förmån för de asylsökande i enlighet med detta direktiv.
- k) "Materiella mottagningsvillkor": Mottagningsvillkor som innefattar inkvartering, mat och kläder och tillhandahålls in natura, i form av penningbidrag eller i form av kuponger samt ett bidrag till dagliga utgifter.
- l) "Kvarhållande i förvar": En medlemsstats kvarhållande av en asylsökande inom ett begränsat område, till exempel ett fängelse eller häkte eller i transitområden på flygplatser, där den sökandes rörelsefrihet begränsas avsevärt.
- m) "Flyktingförläggning": Varje anläggning som används enbart för kollektiv inkvartering av asylsökande och deras medföljande familjemedlemmar.
- n) "Anläggning för kvarhållande i förvar": Varje anläggning som används för att hysa asylsökande och deras medföljande familjemedlemmar som är kvarhållna i förvar, innefattat förläggningar där de asylsökandes rörelsefrihet är begränsad till själva anläggningen.

Artikel 3

Tillämpningsområde

1. Detta direktiv skall tillämpas på alla tredjelandsmedborgare och statslösa personer, inklusive deras medföljande familjemedlemmar, som lämnar in en asylansökan vid gränsen till eller inom en medlemsstats territorium.

Bestämmelserna i detta direktiv är också tillämpliga när en asylansökan prövas i samband med ett förfarande för att besluta om sökandens rätt att lagligen resa in på en medlemstats territorium.

2. Detta direktiv är inte tillämpligt på ansökningar om diplomatisk eller territoriell asyl som ges in till medlemsstaternas beskickningar.

3. Medlemsstaterna får besluta att tillämpa bestämmelserna i detta direktiv på förfaranden för att besluta om ansökningar om andra skyddsformer än Genèvekonventionens för tredjelandsmedborgare eller statslösa personer som inte befins vara flyktingar.

Artikel 4

Förmånligare bestämmelser

Medlemsstaterna får införa eller bibehålla förmånligare bestämmelser om mottagningsvillkor för asylsökande, förutsatt att de är förenliga med detta direktiv.

KAPITEL II

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OM MOTTAGNINGSVILLKOREN

Artikel 5

Information

1. Medlemsstaterna skall omedelbart efter det att de asylsökande har lämnat in sina ansökningar informera dem och deras medföljande vuxna familjemedlemmar om vilka förmåner de är berättigade till och vilka skyldigheter de skall uppfylla för att komma i åtnjutande av mottagningsvillkoren.

Medlemsstaterna skall se till att de sökande informeras om organisationer och personer som tillhandahåller särskild juridisk rådgivning och om organisationer som kan bistå dem när det gäller tillgängliga mottagningsvillkor, inklusive sådan vård de har rätt till.

2. Medlemsstaterna skall se till att varje medföljande vuxen familjemedlem till en sökande informeras enskilt om rätten att lämna in en separat asylansökan.

3. Medlemsstaterna skall se till att den information som avses i punkt 1 är skriftlig och, så långt möjligt, på ett språk som de sökande förstår.

4. De sökande skall upplysas om vilka språkkurser och program för frivilligt återvändande som finns tillgängliga för dem.

Artikel 6

Dokumentation

1. Medlemsstaterna skall se till att den asylsökande och varje medföljande vuxen familjemedlem omedelbart efter det att en ansökan inlämnats förses med en handling, utfärdad i deras eget namn, som styrker deras rättsliga ställning som asylsökande eller som en medföljande vuxen familjemedlem till den asylsökande. Om innehavaren har rätt att röra sig fritt inom hela eller delar av den aktuella medlemsstatens territorium, skall handlingen även styrka att innehavaren vistas lagligt inom den medlemsstat där asylansökan inlämnats eller prövas. Information om innehavarens rätt till vård och psykologiskt stöd och om dennes ställning på arbetsmarknaden får anges i handlingen.

2. Medlemsstaterna skall se till att underåriga utan medföljande vuxen förses med en handling motsvarande den som anges i punkt 1.

3. Medlemsstaterna skall se till att de handlingar som anges i punkt 1 och punkt 2 gäller eller förnyas fram till dess att ett beslut i asylärendet har meddelats. Medlemsstaterna skall ge möjlighet att förnya handlingens giltighet under hela överklagandeperioden om den sökande överklagar eller om överklagande sker automatiskt med följd att avslaget upphävs tills vidare eller om den sökande har erhållit ett preliminärt beslut om suspensiv verkan.

4. Medlemsstaterna får avstå från att tillämpa denna artikel om prövning av en ansökan sker i samband med ett förfarande för att fastställa den sökandes rätt att lagligen resa in på en medlemsstats territorium.

5. Medlemsstaterna får förse asylsökande med en resehandling om det uppkommer allvarliga humanitära skäl som kräver deras närvaro i en annan medlemsstat.

Artikel 7

Rörelsefrihet

1. Medlemsstaterna skall bevilja asylsökande och deras medföljande familjemedlemmar individuell rätt att röra sig fritt inom sina territorier eller ett avgränsat område av dessa under de förutsättningar som anges i denna artikel.

2. Medlemsstaterna får inte kvarhålla asylsökande i förvar endast av det skälet att deras asylansökan måste prövas. Medlemsstaterna får dock kvarhålla en asylsökande i syfte att fatta beslut i sådana situationer som anges i artikel [...] i direktiv .../... EG [om miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för att bevilja eller återkalla flyktingstatus].

3. Medlemsstaterna får begränsa de asylsökandes och deras medföljande familjemedlemmars rörelsefrihet till ett visst område inom sina nationella territorier endast om det är nödvändigt för genomföra detta direktiv eller för att möjliggöra skyndsam behandling av asylansökningar.

4. I sådana fall som anges i punkt 3 skall medlemsstaterna ge de asylsökande och deras medföljande vuxna familjemedlemmar möjlighet att erhålla tillfälliga tillstånd att lämna det område där de får vistas av personliga skäl, hälsoskäl eller familjeskäl eller av skäl som har att göra med prövningen av deras ansökan. Beslut om ansökningar om tillfälliga tillstånd skall fattas på individuell, objektiv och opartisk grund och skall motiveras om de går den sökande emot.

5. Medlemsstaterna skall se till att de sökande kan väcka talan vid domstol mot begränsningar av rörelsefriheten som fastställts i enlighet med punkt 3 och beslut som anges i punkt 4 och att sökande som inte själva har råd med juridiskt bistånd erhåller sådant bistånd kostnadsfritt.

6. Medlemsstaterna får kräva att asylsökande som själva får välja bostadsort skall underrätta behöriga myndigheter om sin aktuella adress och meddela dessa myndigheter om eventuell adressändring så snabbt som möjligt.

Artikel 8

Materiella mottagningsvillkor

Medlemsstaterna skall se till att asylsökande och deras medföljande familjemedlemmar får del av materiella mottagningsvillkor i enlighet med bestämmelserna i kapitel III.

Artikel 9

Familjer

Medlemsstaterna skall vidta lämpliga åtgärder för att hålla samman familjer inom sina territorier, om de sökande och deras medföljande familjemedlemmar erhåller inkvartering av samma medlemsstat och de berörda sökande så önskar.

Artikel 10

Vård

Medlemsstaterna skall se till att asylsökande och deras medföljande familjemedlemmar har tillgång till vård och psykologiskt stöd, i enlighet med bestämmelserna i kapitel IV i detta direktiv.

Artikel 11

Hälsoundersökningar

Medlemsstaterna får begära att sökande skall hälsoundersökas. Medlemsstaterna skall se till att de behöriga organ som utför undersökningarna använder säkra metoder som är förenliga med respekten för den mänskliga värdigheten.

Artikel 12

Underårigas skolgång och utbildning

1. Medlemsstaterna skall se till att underåriga barn till asylsökande och underåriga asylsökande har tillgång till utbildningssystemet på samma villkor som de egna medborgarna så länge ett utvisningsbeslut mot dem eller deras föräldrar inte kan verkställas.

Medlemsstaterna får begränsa sådan tillgång till utbildning till det offentliga utbildningssystemet.

Underårig är den som inte har uppnått laglig myndighetsålder i den medlemsstat där asylansökan lämnats in eller prövas. Medlemsstaterna får inte vägra tillträde till fortsatt skolgång endast på grund av att barnet uppnått laglig myndighetsålder.

2. Tillgång till utbildningssystemet skall ges senast 65 dagar efter det att ansökan inlämnats av den underårige eller av dennes föräldrar.

3. Medlemsstaterna skall se till att de underåriga som avses i punkt 1 erbjuds språkkurser, om bristande kunskaper i medlemsstatens språk omöjliggör normal skolgång.

Artikel 13

Sysselsättning

1. Medlemsstaterna får inte neka de sökande och deras medföljande familjemedlemmar tillträde till arbetsmarknaden under längre tid än sex månader från det att de lämnade in sin ansökan. Medlemsstaterna skall själva fastställa villkoren för tillträde till arbetsmarknaden efter denna period.

2. Tillträdet till arbetsmarknaden får inte dras in enbart på grund av att en ansökan har avslagits, om ett överklagande med suspensiv verkan är under prövning, eller ett beslut har erhållits om att den sökande har rätt att stanna i den medlemsstat där asylansökan inlämnats eller prövas under den tid ett överklagande av ett negativt beslut prövas.

3. Tillträde till arbetsmarknaden får nekas om det konstateras att sökanden betett sig på det sätt som anges i artikel 22.

Artikel 14

Yrkesutbildning

1. Medlemsstaterna får inte neka de sökande och deras medföljande familjemedlemmar tillgång till yrkesutbildning under längre tid än sex månader från det att de lämnade in sin ansökan. Medlemsstaterna skall själva fastställa villkoren för tillgång till yrkesutbildning efter denna period.

2. Tillgången till yrkesutbildning får inte dras in enbart på grund av att en ansökan har avslagits, om ett överklagande med suspensiv verkan är under prövning eller ett beslut erhållits om att den sökande har rätt att stanna i den medlemsstat där asylansökan inlämnats eller prövas under den tid ett överklagande av ett negativt beslut prövas.

3. Tillgång till yrkesutbildning får nekas om det konstateras att den sökande betett sig på det sätt som anges i artikel 22.

KAPITEL III

MATERIELLA MOTTAGNINGSVILLKOR

Artikel 15

Allmänna bestämmelser

1. Medlemsstaterna skall se till att materiella mottagningsvillkor finns tillgängliga för asylsökande och deras medföljande familjemedlemmar

a) under ordinarie förfaranden, förfaranden om upptagande till prövning och påskyndade förfaranden: fram till dess att ett avslag i första instans har meddelats,

b) under överklagandeförfarandet, om överklagandet av ett beslut om avslag har suspensiv verkan: fram till dess att ett avslag på överklagandet har meddelats, och

c) när de har meddelats ett beslut om att de får stanna vid gränsen till eller på den medlemsstats territorium där asylansökan inlämnats eller prövas: under den tid som deras överklagande av ett avslag prövas.

2. Medlemsstaterna skall utfärda bestämmelser om materiella mottagningsvillkor för att garantera en levnadsstandard som täcker de asylsökandes och deras medföljande familjemedlemmars behov i fråga om hälsa och välfärd samt tillgodose deras grundläggande rättigheter.

Medlemsstaterna skall se till att kraven på levnadsstandard även uppfylls för personer med särskilda behov, i enlighet med artikel 23, och för personer som hålls i förvar.

Medlemsstaterna skall se till att denna standard fastställs med hänsyn till förfarandets längd.

3. Materiella mottagningsvillkor får tillhandahållas in natura eller i form av ekonomiska bidrag eller kuponger.

4. Medlemsstaterna får inskränka eller dra in de materiella mottagningsvillkoren tre månader efter det att de sökande och deras medföljande familjemedlemmar har givits tillträde till arbetsmarknaden. I sådana fall skall medlemsstaterna, så länge de sökande och deras medföljande familjemedlemmar inte är självförsörjande, bevilja dem ett matbidrag och tillgång till grundläggande socialvård.

Artikel 16

Inkvartering

1. Inkvartering skall beviljas i en eller flera av följande former:

a) Anläggningar som upprättats i särskilt syfte att hysa asylsökande och deras medföljande familjemedlemmar under prövningen av en ansökan, när denna görs i anslutning till ett förfarande för att fastställa de sökandes rätt att lagligen resa in på en medlemsstats territorium.

- b) Flyktningförläggningar.
- c) Privathus, lägenheter eller hotell.
- d) Ett ekonomiskt bidrag eller kuponger som räcker för att ge de sökande möjlighet att finna en bostad på egen hand.

2. Medlemsstaterna skall se till att de sökande och deras medföljande familjemedlemmar som försetts med sådan inkvartering som anges i punkt 1 a, 1 b och 1 c

- a) har tillgång till akutvård, psykologiskt stöd och vård som inte kan uppskjutas,
- b) åtnjuter skydd för sitt familje- och privatliv,
- c) har möjlighet att kommunicera med omvärlden, innefattat åtminstone släktingar, juridiska rådgivare och företrädare för FN:s flyktingkommissariat (UNHCR) och relevanta icke-statliga organisationer.

Medlemsstaterna skall se till att de sökande och deras medföljande familjemedlemmar åtnjuter skydd från sexuella övergrepp inom de anläggningar som anges i punkt 1 a och 1 b.

3. Medlemsstaterna skall se till att underåriga barn till asylsökande eller asylsökande som själva är underåriga inkvarteras med sina föräldrar eller med den vuxne familjemedlem som ansvarar för dem enligt lag eller sedvana. Underåriga barn till asylsökande eller asylsökande som själva är underåriga, med vuxna familjemedlemmar med ansvar för dem vilka redan bor i den medlemsstat där asylansökan inlämnats eller prövas, skall ha rätt att bo hos dessa familjemedlemmar under hela sin vistelse i landet.

4. Medlemsstaterna skall se till att flyttning av sökande från en anläggning till en annan sker endast om det är nödvändigt för prövningen av ansökan eller av säkerhetsskäl. Medlemsstaterna skall ge de sökande möjlighet att underrätta sina juridiska rådgivare om förflyttningen och sin nya adress.

5. Personer som arbetar vid flyktingförläggningar skall vara särskilt utbildade eller ha en bakgrund som är särskilt lämplig med hänsyn till de asylsökandes och deras medföljande familjemedlemmars särskilda behov. De skall vara bundna av tystnadsplikt.

6. Medlemsstaterna får låta de asylsökande delta i förvaltningen av materiella resurser och icke-materiella aspekter på livet i förläggningen genom en representativ rådgivande styrelse eller ett råd, som skall ha en jämn könsfördelning.

7. Medlemsstaterna skall se till att de asylsökandes juridiska rådgivare eller ombud och företrädarna för UNHCR och de relevanta icke-statliga organisationerna har tillträde till alla inkvarteringsställen. Detta tillträde får endast begränsas med hänsyn till säkerheten vid förläggningarna och för de asylsökande själva.

8. Inkvartering som avses i punkt 1 a skall vara tillgänglig för de asylsökande och deras medföljande familjemedlemmar om de måste vänta i minst tolv timmar på ett beslut om rätt att resa in på territoriet.

Artikel 17

Totalt bidragsbelopp i form av kontanter eller kuponger

1. Medlemsstaterna skall se till att det totala beloppet i form av bidrag eller kuponger som är avsett att täcka de materiella mottagningsvillkoren är tillräckligt för att undvika att de asylsökande och deras medföljande familjemedlemmar hamnar i fattigdom. I fall där sökande som är berättigade till sådana bidrag eller kuponger, tillåts bo med släktingar eller vänner, får medlemsstaterna bevilja dem 50 % av de bidrag eller kuponger som de har rätt till enligt nationell lagstiftning som tillämpas i enlighet med detta direktiv.

2. Medlemsstaterna får besluta att inte utbetala ett bidrag för dagliga utgifter när asylsökande hålls i förvar.

Artikel 18

Klagomål och tvister rörande de materiella mottagningsvillkoren

Medlemsstaterna skall se till att de asylsökande och deras medföljande familjemedlemmar har tillgång till ett oberoende kontor som kan höra klagomål och lösa tvister rörande de materiella mottagningsvillkor för föreskrivs i artiklarna 15, 16 och 17.

Artikel 19

Bidrag från de asylsökande

1. Medlemsstaterna får begära att sökande som har ekonomiska förutsättningar bidrar till utgifterna för sina materiella mottagningsvillkor eller täcker hela kostnaden. Beslut om att de materiella mottagningsvillkoren inte skall vara kostnadsfria skall fattas på individuell, objektiv och opartisk grund och innefatta en motivering.

2. Medlemsstaterna skall se till att de asylsökande kan väcka talan vid domstol mot beslut som anges i punkt 1 och att de därvid har tillgång till juridiskt bistånd.

KAPITEL IV

Artikel 21

VÅRD OCH PSYKOLOGISKT STÖD

Vård och psykologiskt stöd under andra förfaranden

Artikel 20

Vård och psykologiskt stöd under ordinarie förfaranden

1. Medlemsstaterna skall se till att de asylsökande och deras medföljande familjemedlemmar har tillgång till primärvård som tillhandahålls av allmänpraktiserande läkare, psykologiskt stöd och vård som inte kan uppskjutas

- a) under det ordinarie förfarandet: fram till dess att ett avslagsbeslut i första instans har meddelats,
- b) under överklagandeförfarandet, om ett överklagande av ett beslut om avslag i ett ordinarie förfarande har suspensiv verkan: fram till dess att ett negativt avgörande har meddelats i överklagandeärendet, och
- c) när de asylsökande och deras medföljande familjemedlemmar har meddelats ett beslut om att de får stanna vid gränsen till eller på den medlemsstats territorium där asylansökan inlämnats eller prövas under den tid som deras överklagande av ett avslag inom ramen för ett ordinarie förfarande prövas.

2. Medlemsstaterna skall i de situationer som anges i punkt 1 tillgodose de särskilda behoven för asylsökande och deras medföljande familjemedlemmar som är gravida, underåriga, psykiskt sjuka, funktionshindrade eller offer för våldtäkt eller andra former av könsrelaterat våld.

3. Medlemsstaterna skall i de situationer som anges i punkt 1 fastställa villkor för de asylsökandes och deras medföljande familjemedlemmars tillgång till vård som förebygger att en redan ådragen sjukdom förvärras.

4. Medlemsstaterna får i de situationer som anges i punkt 1 begära att sökande som har ekonomiska förutsättningar bidrar till kostnaderna för sin vård eller sitt psykologiska stöd eller täcker hela kostnaden. Beslut om att dessa typer av vård inte skall vara kostnadsfria skall fattas på individuell, objektiv och opartisk grund och innefatta en motivering.

5. Medlemsstaterna skall se till att de asylsökande har rätt att väcka talan vid domstol mot beslut som anges i punkt 4 denna artikel och att de därvid har tillgång till juridiskt bistånd.

1. Medlemsstaterna skall se till att asylsökande och deras medföljande familjemedlemmar har tillgång till akutvård och psykologiskt stöd samt vård som inte kan uppskjutas under förfaranden om upptagande till prövning och påskyndade förfaranden, och under prövningen av deras ansökningar om denna görs i anslutning till ett förfarande för att fastställa de sökandes rätt att lagligen resa in på en medlemsstats territorium.

2. Medlemsstaterna skall i de situationer som anges i punkt 1 tillgodose de särskilda behoven för asylsökande och deras medföljande familjemedlemmar som är gravida, underåriga, psykiskt sjuka, funktionshindrade eller offer för våldtäkt eller andra former av könsrelaterat våld.

3. Medlemsstaterna skall i de situationer som anges i punkt 1 fastställa villkor för asylsökandes och deras medföljande familjemedlemmars tillgång till vård som förebygger att en redan ådragen sjukdom förvärras.

4. Om ett beslut om att avvisa en ansökan eller anse den som uppenbart ogrundad inte har fattats inom 65 arbetsdagar från det att ansökan lämnades in, skall medlemsstaterna se till att de asylsökande och deras medföljande familjemedlemmar har samma tillgång till vård som under det ordinarie förfarandet.

5. Om ett beslut i ett överklagandeärende inte har fattats inom 65 arbetsdagar från det att en underrättelse om överklagande lämnades i ett förfarande om upptagande till prövning eller ett påskyndat förfarande, skall medlemsstaterna se till att de asylsökande och medföljande familjemedlemmar har samma tillgång till vård som under det ordinarie förfarandet.

6. Medlemsstaterna får begära att sökande som har ekonomiska förutsättningar bidrar till kostnaderna för sin vård eller sitt psykologiska stöd eller täcker hela kostnaden. Beslut om att dessa typer av vård inte skall vara kostnadsfria skall fattas på individuell, objektiv och opartisk grund och innefatta en motivering.

7. Medlemsstaterna skall se till att de asylsökande har rätt att väcka talan vid domstol mot beslut som anges i punkt 6 denna artikel och att de därvid har tillgång till juridiskt bistånd.

KAPITEL V

INSTRÄNKNING ELLER INDRAGNING AV MOTTAGNINGSVILLKOREN*Artikel 22***Instränkning eller indragning av mottagningsvillkoren på grund av negativt beteende**

1. Medlemsstaterna får inskränka eller dra in mottagningsvillkoren i följande fall:

a) Om en asylsökande har försvunnit eller, utan rimliga skäl, har underlåtit att uppfylla sin anmälningsplikt eller att följa uppmaningar att tillhandahålla information eller komma till en personlig intervju angående asylförfarandet under minst 30 arbetsdagar. Om den saknade asylsökande spåras upp eller frivilligt anmäler till relevant myndighet efter den perioden, skall det fattas ett motiverat beslut baserat på orsakerna till försvinnandet angående återinförande av vissa eller alla av de ovan nämnda mottagningsvillkoren. Mottagningsvillkor som är beroende av längden på förfarandet skall inte beviljas.

b) Om den sökande drar tillbaka sin ansökan.

c) Om den sökande har undanhållit sina ekonomiska resurser och därför utan rätt fått del av de materiella mottagningsvillkoren.

d) Om den sökande anses som ett hot mot den nationella säkerheten eller om det finns allvarliga skäl att anta att den sökande har begått en krigsförbrytelse eller ett brott mot mänskligheten, eller om det under prövningen av asylansökan framkommer allvarliga och påtagliga skäl för att anta att artikel 1.F i Genèvekonventionen kan vara tillämplig på den sökande.

2. Medlemsstaterna får inskränka eller dra in de materiella mottagningsvillkoren i följande fall:

a) Om en asylsökande eller en medföljande familjemedlem vid upprepade tillfällen har uppträtt våldsamt eller hotfullt mot personer som tjänstgör vid flyktingförläggningar eller mot personer som bor på förläggningarna.

b) Om en asylsökande eller en medföljande familjemedlem inte följer ett beslut om att de skall hålla sig på en viss plats som fastställts av relevant myndighet.

3. Medlemsstaterna får inskränka de materiella mottagningsvillkoren om en sökande hindrar underåriga som sökanden ansvarar för från att gå i skolan eller delta i enskild undervisning inom ramen för ordinarie skolundervisning.

4. Beslut om att inskränka eller dra in mottagningsvillkoren i enlighet med punkterna 1, 2 och 3 skall grundas uteslutande på den berörda personens personliga uppträdande och på proportionalitetsprincipen. Medlemsstaterna skall se till att sådana beslut fattas på individuell, objektiv och opartisk grund och att de innefattar en motivering.

5. Medlemsstaterna skall se till att de sökande har rätt att väcka talan vid domstol mot beslut som anges i denna artikel och att sökande som inte själva har råd med juridiskt bistånd erhåller sådant bistånd kostnadsfritt.

6. Akutvård och vård som inte kan uppskjutas får inte inskränkas eller dras in.

KAPITEL VI

PERSONER MED SÄRSKILDA BEHOV*Artikel 23***Allmän princip**

1. Medlemsstaterna skall i den nationella lagstiftningen för genomförande av bestämmelserna i kapitel 3, 4 och 5 om materiella mottagningsvillkor, psykologiskt stöd och vård beakta den speciella situationen för personer med särskilda behov som underåriga, underåriga utan medföljande vuxen, funktionshindrade, äldre, gravida, ensamstående kvinnor som i ursprungslandet utsatts för betydande laglig könsdiskriminering, ensamstående föräldrar med underåriga barn, offer för sexuella övergrepp eller sexuellt utnyttjande.

2. Punkt 1 skall endast tillämpas på personer som befunnits ha särskilda behov efter en individuell utvärdering av deras situation.

*Artikel 24***Underåriga**

1. Barnets bästa skall komma i första hand när medlemsstaterna genomför bestämmelser som gäller underåriga i detta direktiv.

2. Medlemsstaterna skall se till att underåriga som varit utsatta för någon form av övergrepp, försummelse, utnyttjande, tortyr eller grym, inhuman och förnedrande behandling eller som har drabbats av väpnade konflikter ges tillgång till rehabilitering. För att underlätta återhämtning och återintegrering skall lämpligt psykologiskt stöd göras tillgängligt och kvalificerad psykologisk rådgivning tillhandahållas när så behövs.

Artikel 25

Underåriga utan medföljande vuxen

1. Medlemsstaterna skall se att det så snabbt som möjligt utses en vårdnadshavare för varje underårig utan medföljande vuxen, med uppgift att se till att den underårige får sina behov tillgodosedda vid genomförandet av bestämmelserna i detta direktiv. Behöriga sociala myndigheter skall utföra regelbundna utvärderingar.

2. Underåriga utan medföljande vuxen som lämnar in en asylansökan skall från den tidpunkt då de tillåts resa in på territoriet fram till dess att de måste lämna den medlemsstat där asylansökan inlämnats eller prövas placeras i följande prioriteringsordning

- a) hos vuxna familjemedlemmar,
- b) hos en fosterfamilj,
- c) i förläggningar som utformats särskilt för mottagande av underåriga, eller
- d) i annan typ av inkvartering med lämpliga förhållanden för underåriga.

Syskon skall hållas samman. Underåriga skall byta inkvartering så sällan som möjligt.

3. Om det ligger i barnets intresse skall medlemsstaterna försöka att spåra familjemedlemmar till underåriga utan medföljande vuxen så snabbt som möjligt. I situationer som kan vara livshotande eller integritetskränkande för den underårige eller dennes familj, särskilt om familjen har stannat i ursprungslandet, är det viktigt att se till att insamling, behandling och spridning av sådan information sker konfidentiellt, för att inte riskera deras säkerhet.

4. Personal som arbetar med underåriga utan medföljande vuxen skall erhålla lämplig utbildning om barnens behov.

Artikel 26

Offer för tortyr och organiserat våld

Medlemsstaterna skall se till att offer för tortyr eller organiserat våld, våldtäkt, annat könsrelaterat våld eller andra grova våldshandlingar om nödvändigt inkvarteras i särskilda anläggningar för traumatiserade människor eller har tillgång till särskilda rehabiliteringsprogram. Särskild psykiatrisk vård skall om nödvändigt tillhandahållas personer som lider av posttraumatisk stress.

KAPITEL VII

ÅTGÄRDER FÖR ATT FÖRBÄTTRA MOTTAGNINGSSYSTEMENS EFFEKTIVITET

Artikel 27

Samarbete

1. Med avseende på det administrativa samarbete som krävs för att genomföra detta direktiv, skall var och en av medlemsstaterna utse en nationell kontaktpunkt och meddela dennas adress till kommissionen, som i sin tur vidarebefordrar den till övriga medlemsstater. Medlemsstaterna skall i samarbete med kommissionen vidta alla nödvändiga åtgärder för att skapa ett direkt samarbete, som även omfattar ömsesidiga besök och utbyte av information mellan behöriga myndigheter.

2. Medlemsstaterna skall regelbundet och med minsta möjliga dröjsmål informera kommissionen om antalet personer, uppdelade efter kön och ålder, som omfattas av mottagningsvillkoren och tillhandahålla fullständiga uppgifter om typ, beteckning och format på de handlingar som föreskrivs i artikel 6.

Artikel 28

Samordning

Medlemsstaterna skall se till att det finns samordning mellan behöriga myndigheter och andra aktörer, inklusive icke-statliga organisationer som på nationell eller lokal nivå deltar i mottagandet av asylsökande i enlighet med detta direktiv.

Artikel 29

Lokalsamhällen

Medlemsstaterna skall se till att det vidtas lämpliga åtgärder för att främja harmoniska förbindelser mellan lokalsamhällen och de flyktingförläggningar som finns inom deras områden, i syfte att förebygga rasistiska dåd, könsdiskriminering och främlingsfientlighet riktad mot asylsökande.

Artikel 30

Styrning, tillsyn och kontrollsystem

Medlemsstaterna skall föreskriva regler om styrning, tillsyn och kontroll av nivån på mottagningsvillkoren för att säkerställa att

- a) mottagningsvillkoren ligger på samma nivå inom det nationella mottagningsystemet,
- b) det råder jämförbar standard mellan olika anläggningar, och
- c) det finns adekvat utbildning för personalen i fråga.

Dessa regler skall även innehålla bestämmelser om det kontor som föreskrivs i artikel 18, om regelbundna inspektioner samt riktlinjer för nivåerna på mottagningsvillkor och åtgärder för att rätta till eventuella brister i mottagningsystemet.

*Artikel 31***Personal och resurser**

1. Medlemsstaterna skall genom lämpliga åtgärder se till att myndigheter och andra organisationer som ansvarar för genomförandet av detta direktiv har erhållit tillräcklig utbildning med hänsyn till både manliga och kvinnliga asylsökande och deras medföljande familjemedlemmar.

2. Medlemsstaterna skall anslå de resurser som behövs i anknytning till de nationella bestämmelser som antagits för genomförandet av detta direktiv.

KAPITEL VIII

SLUTBESTÄMMELSER*Artikel 32***Icke-diskriminering**

Medlemsstaterna skall tillämpa bestämmelserna i detta direktiv på asylsökande, utan diskriminering på grund av kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska egenskaper, språk, religion eller övertygelse, politiska eller andra åsikter, tillhörighet till en nationell minoritet, egendom, födelseort, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning.

*Artikel 33***Rapportering**

Senast den 31 december 2004 skall kommissionen rapportera till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av detta direktiv i medlemsstaterna och föreslå eventuella ändringar som krävs.

Medlemsstaterna skall senast den 30 juni 2004 sända kommissionen all information som behövs för att utarbeta denna rapport, inklusive sådana statistiska uppgifter som anges i artikel 27.2 och resultaten av de åtgärder som föreskrivs i artikel 29.

Efter det att rapporten lagts fram, skall kommissionen minst en gång vart femte år rapportera till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av detta direktiv i medlemsstaterna.

*Artikel 34***Påföljder**

Medlemsstaterna skall föreskriva påföljder för överträdelser av nationella bestämmelser som har utfärdats med tillämpning av detta direktiv och skall vidta de åtgärder som krävs för att se till att dessa påföljder genomförs. Påföljderna skall vara effektiva, proportionerliga och avskräckande. Medlemsstaterna skall anmäla dessa bestämmelser till kommissionen senast den dag som anges i artikel 35, och alla senare ändringar som gäller dem så snart som möjligt.

*Artikel 35***Införlivande**

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 31 december 2002. De skall utan dröjsmål underätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till de lagar och andra författningar som antas inom det område som omfattas av detta direktiv.

*Artikel 36***Ikraftträdande**

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

*Artikel 37***Adressater**

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.